

På skråplanet

Unge Venstre-leder vil la kvinne ta selvbestemt abort inntil uke 24. Han er inne på noe.

**AKSEL
BRAANEN
STERRI**

akselbst@gmail.com

HELGEKOMMENTAREN

Før uke 23 er abort å regne som prevensjon. Kanskje bør vi tillate abort også etter uke 24. Vi kommer ikke utenom å tillate abort av barn som kunne overlevd. De siste ukene er det blåst nytt liv i abortdebatten.

Sentralstyret i AUF og Unge Venstre-leder Sondre Hansmark vil øke kvinners selvbestemmelse ved å utvide abortgrensen og avvikle nemdene, som i dag avgjør om kvinner har god nok grunn til å få innvilget abort mellom uke 12 og uke 23.

MENS AUF ønsker selvbestemt abort inntil uke 18 foreslår Hansmark å sette grensen ved uke 24, etter modell fra Storbritannia. Det som gjør Hansmarks forslag uhyre kontroversielt er at barn som blir født i uke 24 kan overleve, noen ganger uten varige men, og aborter i uke 24 innebærer fødsel. Hvis barnet lever når det kommer ut, bør legene la barnet dø eller bør de gjøre det de kan for å sørge for at det overlever, selv om foreldrene ønsker abort?

NÅR BARNET er utenfor mors mage, virker det som om det primære argumentet for abort,

nemlig kvinnens rett til å bestemme over sin egen kropp, ikke kan anvendes. Da er det naturlig å tenke at hensynet til barnet bør komme først. Dette begrunner trolig hvorfor kvinner ikke får innvilget abort etter uke 23 i dag.

Det kan virke som en rimelig konklusjon, men den hviler på en urimelig antakelse om at den teknologiske utviklingen stopper her. Trolig vil vi etter hvert kunne redde for tidlig fødte barn på enda tidligere tidspunkt, og muligens vil fostre kunne overleve i kunstige livmor.

BØR KVINNENS RETT til abort til enhver tid avhenge av hvor tidlig vi kan redde et barn? Selv om det skjer i uke 10? Gjelder det i så fall begge veier? Bør abort kunne innvilges i åttende måned om det lokale sykehuset ikke har ressurser til å redde barn på det tidspunktet?

EN BEDRE LØSNING er å gå prinsipielt til verks. Vi bør for det første ta en ny titt på argumentet for abort. Slik jeg ser det, er retten til å bestemme over egen kropp en del av en mer generell rett til å bestemme over eget liv, som må vektes mot andres, for eksempel. fosterets, rett til det samme. Det å være ansvarlig for et barn du ikke ønsker kan være et betydelig større inngrep i denne retten enn å gå gravid i ni måneder.

Hva har fosteret rett på? Et mulig svar, som finner sin forankring i Aristoteles og Kant, er at et foster ikke har krav på moralsk status før det utvikler fornuftsevnen, som trolig skjer mellom uke 20 og 28.

ET ANNET SVAR gis av Oxford-filosofen Jeff McMahan, som mener fosteret gradvis får en økt moralsk status i det kapasiteten for bevissthet

utvikles, noe som ikke skjer før uke 23. Før den tid er abort å regne som prevensjon.

NESTEN ALLE aborter foretas før fosteret utvikler storehjernen og kapasitet for bevissthet, altså før fosteret har moralsk status. Da har vi heller ikke, av hensyn til barnet selv, grunn til å gripe inn og forhindre aborten.

Kjøper vi denne konklusjonen vil vi imidlertid også måtte akseptere at vi da vil tillate abort av foster på et tidspunkt hvor det kunne overlevd utenfor morens liv.

DET BLIR ENDA vanskeligere i tilfeller der det ønskes abort etter uke 24. For alle praktiske formål vil dette handle om foster eller barn som har fått påvist abnormaliteter, som trisomi 13 og 18, som gjør dem til en betydelig byrde på foreldrene og samfunnet, hvor barnet det gjelder vil ha begrenset livskvalitet, og ingen står i kø for å adoptere dem om foreldrene ikke skulle ønske å ta vare på barna.

HER VIL DET oppstå en konflikt mellom foreldrene og foster. Hvem skal vinne?

Tilsynelatende virker det rimelig å konkludere med at foreldrene bør seire. Deres interesser i å ha kontroll over

egen fremtid er veldig sterk, mens barnets interesser i å vokse opp er små.

Det skyldes at de i liten grad er knyttet til den personen de vil utvikle seg til og at det livet i mange tilfeller vil være svært begrenset.

Spørsmålet er hvor langt vi er villig til å gå i denne retningen. McMahan åpner opp for spedbarnsdrap i slike tilfeller også etter en vanlig fødsel. Er vi beredt til å følge ham dit argumentene kan se ut til å lede oss?

«DET Å VÆRE ANSVARLIG FOR ET BARN DU IKKE ØNSKER KAN VÆRE ET BETYDELIG STØRRE INNGREP I DENNE RETTEN ENN Å GÅ GRAVID I NI MÅNEDER.»

KJETIL ROLNESS
Sosiolog, forfatter og foredragsholder

AKSEL BRAANEN STERRI
Statsviter og stipendiat i filosofi, UiO

AAGE BØRCHGREVINK
Forfatter og kritiker

IDA JACKSON
Forfatter og skribent

KNUT NÆRUM
Forfatter og sânn

MARTE MICHELET
Forfatter og skribent

CATHRINE SANDNES
Sjefredaktør for sakprosa på Gyldendal

FLU HARTBERG
Illustratør